

Äntligen klart med finansieringen av bron över Timsälven till Nobelmuseet!

Läs mer på sidan 9

Innehåll:

Styrelsen för Nobelmuseets Vänner 2019.....	3
Ordförande har ordet – Ulrika Lundgren	4
Medlemsfest hösten 2019	7
Äntligen klart med finansiering av bron	9
Nobelvännernas Hedersutmärkelse 2019	11
Nobelveckan i Karlskoga v, 49 2019	13
Intervju med Anneli Lyckeborn, verksamhetschef	15
Georgienresa 2019	17
Hänt sedan sist.....	25
Historien om bordet vid caféet	29
Vårtal av Tony Ring.....	30
Ungdomen vårtal Klara Sjöstrand	32
Medlemsinformation	34
Baksida Händer i höst.....	36

Tidningen Nobelmuseets Vänner ges ut av Föreningen Nobelmuseets Vänner.
Redaktör – Jaana-Kaisa Björk.

Omslagsbild- Ett av broförslagen över Timsälven. Alf Rosberg och Olof Frisk, Nobelvännerna, som med den ärna har drivit brofrågan. Foto Olof Frisk.

Nobelmuseets vänner – Styrelse 2019

*Nobelmuseets vänners styrelse på första möte inför höstterminen fick så passande överraskningsbesök av självaste Alfred Nobel!
Fr.v: Boris Holm, Ulrika Lundgren, Susanne Morfeldt-Havstrand, Peter Sundh, Christel Nilsson, Anita Öjendahl och Sif Eklund.
Bakom kameran Jaana-Kaisa Björk.*

Ordförande	Ulrika Lundgren	ulrika.lundgren@karlskoga.se
Vice ordförande	Annelie Rådesjö	alfrednobel146@gmail.com
Sekreterare	Susanne Morfeldt-Hafstrand	susanne.morfeldt-hafstrand@ptj.se
Kassör	Sif Eklund	sif eklund@gmail.com
Ansvarig medlemsregistret	Anita Öjendahl	anita@ojendal.se
Redaktör Nobelvännen	Jaana-Kaisa Björk	jaanakaisa.bjork@outlook.com
Redaktör hemsidan	Olof Frisk	olof.frisk@gmail.com
Ledamot	Boris Holm	boris.holm@bahnhof.se
Ledamot	Alf Rosberg	alfrosberg@telia.com
Suppleant	Boo Thuvander	boo.thuvander@telia.com
Suppleant	Christel Nilsson	aoch.nilsson@telia.com
Suppleant	Monica Albertus	albertus.monica@telia.com
Revisor	Birgitta Öster	
Revisor	Per Aspeli	per.aspeli@outlook.com
Revisorsuppleant	Ulf Sjöstrand	ulf.sjostrand@hotmail.com
Adjungerad	Anneli Lyckeborn	anneli.lyckeborn@nobelkarlskoga.se
Valberedning, sammankallande	Marie-Louise Naucrér	marie-louise.naucler@live.se
Valberedning	Lena Sjöstrand	sjostrand_lena@hotmail.com
Valberedning	Mikael Björk	mikael.bjork@outlook.com

Ulrika Lundgren
Foto Lena Edlund

Ordföranden har ordet

Välkomna till tidningen Nobelvännens andra nummer och till en höst i Alfred Nobels anda.

Oavsett väder och vind under sommaren har vi alla haft möjligheten att få både spänning och magi in i våra somardagar. Det är ju 50 år sedan människan tog sina första steg på månen!

Tänker att allt hänger ihop. Hade inte Alfred Nobel lyckats tämja nitroglycerinet med sin tändhatt, hade förmodligen tankarna på att tämja bränsle till Apollo 11, inte heller varit aktuellt. I början av sommaren 1863 genomförde Alfred Nobel sin första sprängning med nitroglycerin. 100 år senare, 1961, höll John F. Kennedy tal i kongressen och satte upp som mål att "... före årtiondets slut ha landat en människa på månen och tagit honom tillbaka i säkerhet." Och detta lyckades. Den 16 juli 1969 sköts Apollo 11 upp med befälhavaren

Neil Armstrong, Buzz Aldrin och Michael Collins som besättning. Den 20 juli landade de på månen och president Nixon ringde upp (bara en sådan sak – ringa till månen?!) och sa:

"Vi är alla oerhört stolta över vad ni har gjort. För Amerikaner är det här den stoltaste dagen i livet. Människor i hela världen gläds med oss amerikaner över denna enastående prestation. Tack vara det ni har gjort har himlarna blivit en del av människans värld och när ni talar till oss från Stillhetens hav inspireras vi att öka ansträngningarna för att bringa fred och lugn till jorden. Under ett oskattbart ögonblick i människans historia. Står alla människor på jorden enade. Enade i stoltheten över er insats. Och enade i en bön om att ni ska återvända välbehållna till jorden".

Även detta tal, hänger ihop med det Alfred Nobel eftersträfvade i sitt testamente. Att belöna enastående prestationer som leder till utveckling för att ”himlarna ska bli en del av människans värld”. Att öka ansträngningarna för att bringa fred och lugn till jorden. Likaså Karlskogas stolthet över Alfred Nobels Björkborn. Den 24 juli var Apollo 11 åter på jorden. Missa inte dessa fantastiska dokumentärer.

Karlskoga är ju nu ensam om att ha ett Nobelmuseum. Det sporrar oss som vänförening att framöver kunna vara det stöd till minnet av Alfred Nobel som person och till hans svenska bostad, som gjorde Nobelpriset svenskt. Det har pågått utredningar kring Alfred Nobels Björkborn under några år som nu lett fram till att det just är personen Alfred Nobel och hans bostad som är i fokus för Karlskoga och för Region Örebro län. Vi ser fram emot mer information om detta. Tack vare Olof Frisk och Alf Rosberg, Nobelvännernas styrelse, vår fantastiska landshövding Maria Larsson, Roberto Crocetti, professor Kungliga Tekniska högskolan och sist med inte minst Karl-

skoga kommun, har nu pengar avsatts i budget för att en ny bro ska byggas. Se vidare information inne i tidningen.

Som ni vet har Nobelvännerna och Nobelmuseet, tack vare professor Johan Schnürer, rektor Örebro Universitet, ett samarbete kring vetenskapliga föredrag kring de olika Nobelprisen. Tisdagen den 10 december sker kransnedläggning vid Herrgården med efterföljande lunch i Stallet. Då delas även Nobelvännernas hedersutmärkelse ut. Se vidare information i tidningen.

Vänföreningen ordnar traditionsenligt en medlemsfest i samband med Alfred Nobels födelsedag 21 oktober 1833. Vi ses fredagen den 25 oktober, kl. 18.00 i Stallet vid Alfred Nobels Björkborn. Se vidare annons i tidningen. Anmäl er så ni inte missar detta kalas.

Nu hälsar vi er välkomna till en härlig höst med Nobelvännerna.

Tack alla medlemmar och annonsörer som bidrar till stödet för Nobelmuseet i Karlskoga.

*Ulrika Lundgren
ordförande, Nobelmuseets vänner*

Vi stöder Nobelmuseet:
Vikers AB

MAXI
ICA STORMARKNAD
KARLSKOGA

Öppet alla dagar
8-22

Gesällgatan 5, 691 34 KARLSKOGA
tel 0586-67670.

***Vi tandläkare
stöder Nobelmuseet:***

Helena Tollstoy

•

Catarina Rydberg Lundin

•

Susanne Morfeldt-Hafstrand

•

Jan Danielsson Munhålsan

Medlemsfest

Hjärtligt Välkomna på 2019-års Medlemsfest för Nobelvännerna!
Fredagen den 25 oktober kl. 18.00 på Nobelmuseet i Karlskoga

Vi ses på **Mötesplats Alfred Nobel** för att äta, dricka och umgås till musik av "vårt eget" husband BasBjörk.

Middag med tre rätter, vatten som dryck och musik för 350 kr per person.

Vinpaket med utvalda viner, ett glas per varje rätt kostar 100 kr/person.

Meddela om du vill beställa vinpaket när du anmäler dig.

Det blir även lotteri för att samla pengar till Klockstapeln.

Anmälan till Sif Eklund, helst via mejl sif.eklund@gmail.com eller telefon 079 – 073 17 47. 50 personer får plats. Först till kvarn...

Du anmäler Dig till Sif och betalar samtidigt in 350 kr för mat eller 450 kr för mat och vinpaket/person på vårt bankgiro SEB 5967-5074 **senast 19/10. OBSERVERA: Skriv ditt namn och namnen på ditt sällskap som kommer till festen, när ni betalar.**
Då kan vi beställa rätt antal mat och dryck.

Klädsel kavaj

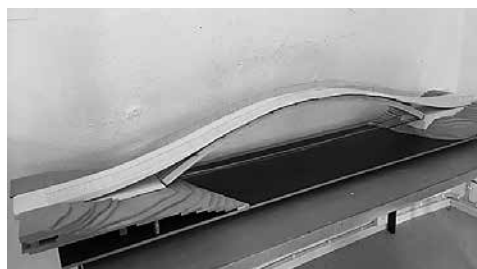
Hjärtligt Välkomna!

Styrelsen för Nobelmuseets Vänner

**DEFEATING
THE IMPOSSIBLE
SINCE 1886**

BOFORS TEST CENTER

www.testcenter.se

Valda broförslag över Timsälven. Foto Alf Rosberg

Äntligen klart med finansiering av bron över Timsälven till Nobelmuseet!

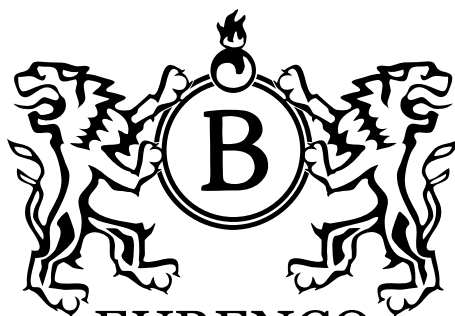
Äntligen är det klart med finansiering av bron över Timsälven! Nu kan Nobelvännerna Alf Rosberg, och Olof Frisk i spetsen glädjas åt att i juni blev det klart med finansiering och uppdrag från politiskt håll att bron skall byggas igen! Avdelning för Teknik och Fastighet på Samhällsbyggnadskontoret på Karlskoga kommun ska nu snabbutreda och välja bland de tre alternativ, som är valda bland förslagen och som man kan gå vidare med. Ulrika Sjöberg, broprojektör på WSP i Örebro, är utsedd till projektledare.

Alf Rosberg har haft kontakterna mot kommunen och politiken och Olof Frisk har haft kontakten med Roberto Crocetti, professor på Kungliga Tekniska högskolan. De har tillsammans lett och drivit brofrågan på ett kraftfullt sett, som nu börjar ge resultat. I förra numret av Nobelvännen, (1, 2010 s. 29-30) skrev Alf Rosberg mera om brobygget och bakgrunden till det.

Tre alternativ är valda och nu återstår att välja en som passar i miljön och fyller de krav som en bra gångbro ska ha. Här ovan finns de alternativ, som föreslås som bron över Timsälven. Vi ser fram emot utvecklingen och hoppas att vi har en bro att gå över till nästa valborgsmässofirande, 2020!

Alf Rosberg och Olof Frisk, Styrelsemedlemmarna i Nobelmuseets vänner som har drivit med den äran brofrågan

EURENCO
BOFORS POWDERS

Hedersutmärkelse

Styrelsen för Nobelmuseumets Vänner har instiftat en hedersutmärkelse i syfte att lyfta fram personer som aktivt har bidragit till Nobelmuseumets drift och utveckling i Karlskoga. Ett diplom skapat av konstnär och skulptör Göran Persson föräras mottagaren av hedersutmärkelsen. Detta sker vid högtidlighållande till Alfred Nobels minne, den 10 december på Mötesplats Alfred Nobels Björkborn.

Vem kan nomineras?

En person som främjat museumets bevarande eller utveckling genom sina insatser. Det kan även vara någon som

bidragit till bevarande av eller ökade kunskaper om Alfred Nobels Björkborn.

Nobelvännernas styrelse utser mottagare av hedersutmärkelsen som delas ut i samband med högtidlighållande av Alfred Nobels minne den 10 december.

Skicka din nominering med motive-ring, via epost till styrelsen senast den 10 november 2019.

jaanakaisa.bjork@outlook.com
ulrika.lundgren@karlskoga.se

Styrelsen för Nobelmuseumets Vänner

S|E|B

Karlskoga
Telefon 0771-62 10 00

Allt inom färg, tapet, golv & kakel

**happy
homes®**

HAPPY HOMES KARLSKOGA
Öppettider: Vardagar 8–18, Lörd 9–14, Sönd 10–14

BAE SYSTEMS

Nobelveckan i Karlskoga 2019

Förra årets Nobelveckan var lyckad. Därför gör man om det. Nobelmuseet väner tillsammans med Örebro universitet anordnar vetenskapliga föredrag om de olika Nobelprisen och Nobelpristagare.

Två föreläsningar äger rum på Möckeln gymnasiet på dagtid för att nå ungdomar och ge dem möjlighet att lyssna på föredagen. Resten är på Alfred Nobels Björkborn antingen på dag- eller kvällstid. På Nobeldagen den 10/12 hedrar vi Alfred Nobels minne med kransnedläggning, sång- och musikstund och lunch med diplomutdelning på Nobelmuseet i Karlskoga.

Här till höger finns preliminärt program. Mer information kommer senare via olika nyhetskanaler.

Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Tisdag
2/12	3/12	4/12	5/12	6/12	10/12
Föredrag	Föredrag	Föredrag	Föredrag	Föredrag	Krans-nedläggning
Dagtid	dagtid	kvällstid	kvällstid	dagtid	12.00
Mellan	Mellan	18.00-20.00	18.00-20.00	Mellan	
10.00-14.00	10.00-14.00			10.00-14.00	
Kemi	Fysik	Medicin	Ekonomi/ Litteratur?	Fred/ Litteratur?	Sång och musikstund 12.30
Föredragning (ca 30 min)	Föredragning (ca 30 min)	Föredragning (ca 30 min)	Föredragning (ca 30 min)	Föredragning (ca 30 min)	Lunch 13.00
Dialog och frågor	Dialog och frågor	Dialog och frågor	Dialog och frågor	Dialog och frågor	Diplomutdelning
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt	Totalt	
ca 40-50 min	ca 40-50 min	ca 40-50 min	ca 40-50 min	ca 40-50 min	
Plats:	Plats:	Plats:	Plats:	Plats:	Plats:
Möckeln- gymnasiet	Möckeln- gymnasiet	Alfred Nobels	Alfred Nobels	Alfred Nobels	Alfred Nobels
Nobelsalen	Nobelsalen	Björkborn	Björkborn	Björkborn	Björkborn

Nu är vi en Barnrättskommun!

Karlskoga och Degerfors

Karlskoga och Degerfors jobbar aktivt med barnkonventionen. Vi tycker att barnkonventionens efterlevnad är så viktig. Därför har kommunerna mottagit utmärkelsen barnrättskommun från UNICEF Sverige.

WEBBEN karlskoga.se/barnkonventionen
INSTAGRAM [equalhealth](https://www.instagram.com/equalhealth)
FACEBOOK Jämlik hälsa och barnrätt i
Karlskoga och Degerfors

KARLSKOGA - DEGERFORS KOMMUNER

Intervju med Anneli Lyckeborn, ny verksamhetschef på Nobelmuseet i Karlskoga

I höstas 2018, nästan exakt ett år sedan började Anneli Lyckeborn sin anställning som verksamhetschef på Nobelmuseet i Karlskoga efter avgående verksamhetschef Christer Franklin. Anneli berättar att den här typen av arbete har hon drömt om och har haft i tankarna att gärna göra något för Nobelmuseet om tillfälle ges. Anneli är känd för många Karlskogabor genom politiken där hon är representant för liberalerna.

Bakgrund

Anneli började arbeta på Bofors Hotell 1981 som receptionist. Så småningom avancerade hon sig till restaurangchef. Att kombinera restaurangarbete och politik blev till slut för omständligt och efter 16-år sökte hon vidare och fick arbete på Nobeli Business Support som var dagtidsarbete och gick bättre ihop med politiska uppdrag. Som alltid efter ett antal år när man "kan sitt arbete" blir man nyfiken på nya möjligheter och en sådan var jobbet på museet tyckte hon.

Arbetet i dag

Hon kastades in i verkligheten direkt med att organisera möten, konferenser och familjefester som bröllop mm. Samtidigt fick hon på en kort tid lära sig allt "bakom kulisserna". Men med

Anneli Lyckeborn, verksamhetschef på Nobelmuseet i Karlskoga. Foto Jaana-Kaisa Björk

positiv inställning och service anda har hon kommit i gång bra och trivs med sitt nya arbete och nya arbetskamrater. Och det verkar vara ömsesidigt.

Hennes arbetsgivare är Stiftelsen Alfred Nobels Björkborn, landshövding Maria Larsson som ordförande. Stiftarna är Karlskoga kommun, Nobelstiftelsen och Saab. I arbetsuppgifter ingår att driva verksamheten på museet och vara arbetsledare för ekonomiassistent Anna Melander och för vaktmästare

Kent Klintestrand samt för fem guider och fem sommarvikarier. Café Alfred Nobel hyr in sig och lyder under verksamhetschefen också. Från Nobel Prize Museum i Stockholm kommer Margit Wettstein som museiintendent och arbetar 25 %. Hon är här ung, tre dagar i månaden. Anneli tycker att bemaningen är för liten för att driva den här typen av verksamhet som ska vara tillgängligt året om.

På museet finns många byggnader att ta hand om och som tar tid till anspråk. Mycket är slitet och det blir mest akututryckningar i dag. Hon vill gärna se att det blir ett underhållsplan som man betar av efter hand. Hon önskar att stiftarna förstår museets värde och goodwill som Nobelmuseet i Karlskoga ger både till Karlskoga och regionen i stort. Därför är det viktigt att museet hålls representativt för besökare både nära och fjärran.

Framtiden

Det finns mycket man skulle vilja utveckla här, säger Anneli. Det kliar i fingrarna riktigt! Det finns ett rum på herrgården, Alfred Nobels Björkborn, som hon skulle vilja utveckla till "Människor runt Alfred Nobel". Det finns en brevväxling mellan Alfred Nobel och hans brorsdotter, som man kunde lägga som en utställning, tillägger Anneli. Man kan berätta om Alfred Nobels intresse för viner och viner som han hade i sin vinkällare, när han dog, värda många miljoner i dagens penningvärde.

Parken kring museet är fin som behöver ständig omsorg. Det finns utvecklingsplan att göra parken mer tillgänglig för barn. Men det behövs resurser för att göra det. Att ordna Allsångs på svenska på parken vore en dröm och kanske inte alls så resurskrävande som man tror. I sommar ordande Karlskogas finska förvaltningsområde en allsångskväll i parken. Brofrågan över Timsälven hoppas man nu att det löser sig så fort som möjligt så att besökare kan komma över till museet utan att behöva ta sig hit med bil.

Sedan finns det projektet VAN – Verksamhet Alfred Nobel, som är ett länsomfattande projekt kring Alfred Nobel och Nobelmuseet i Karlskoga, som man väntar på resultat av.

Avslutningsvis konstaterar Anneli att det finns oändliga möjligheter på Nobelmuseet i Karlskoga och det är det som gör arbetet på museet så intressant och spännande. Men som alltid är det finansiering som styr och sätter gränser för fantasier. Men utan fantasier inga idéer och utveckling.

Dags för Anneli och säga hej och gå vidare och svara på alla samtalen som har kommit under intervjun.

Vi från Nobelmuseets vänner önskar Anneli all lycka till i hennes nya arbete för Nobelmuseets bästa i Karlskoga!

Jaana-Kaisa Björk, Nobelvänner.

Gammal och ny arkitektur i Tbilisi.

Nobel och olja till Batumi i Georgien – Ny resa på Nobelspåret

En reseberättelse med bilder av Boris Holm

Efter att 2016 ha gjort en resa till Baku i Azerbajdzjan för att följa upp vad som skett efter att bröderna Robert och Ludvig Nobel hade funnit och utvunnit olja i Baku i slutet av 1800-talet, ville vi försätta på Nobelspåret. Bröderna började också transportera olja till Batumi i Georgien och detta var slutmålet för vår resa i april 2019. Batumi ligger vid Svarta havet och var och är en viktig hamnstad med stor betydelse för export av bl.a. olja från Baku. Oljan transporteras i pipelines från Baku. Det bör noteras att Alfred Nobel aldrig var i varken Baku

eller Batumi, men understödde brödernas verksamhet.

I förhållande till Sverige är Georgien ett litet land med lite mer än en 7-del av Sveriges yta. Befolkningen uppgår enligt officiella källor till 3,7 miljoner. Räkningar in också de omstridda områdena Abchazien och Sydossetien, som ockuperas av Ryssland kan man med tillägg av de i utlandet boende georgierna komma upp till ca 4,5 miljoner. Religionen är övervägande georgisk ortodox och kyrkornas utformning påminner om andra ortodoxa, vilket gör att det finns

många ikoner i kyrkorna. Det finns kyrkor i olika skick med ursprung redan från 500-talet. Naturen är omväxlande med många och höga berg och dalar. Georgien gränsar till Ryssland, Turkiet, Armenien och Azerbajdzjan.

Georgien har ett eget språk och ett eget alfabet. Förutom georgiska talar de flesta medelålders och äldre förutom georgiska också ryska. Bland den yngre befolkningen kommer engelska som ett mera framträdande språk. I större städer, på hotell och lite större restauranger fungerar dock engelska någorlunda. Tillfälligtvis kan tyska fungera genom att vissa har gästarbetat i Tyskland.

Georgiens förhållande till Ryssland är komplicerat och ansträngt, vilket har

sin grund i att Georgien var en del av Sovjetimperiet och blev självständigt 1991 efter uppbrottet av Sovjetunionen. Detta kom till uttryck lite efter vår resa vid demonstrationer i Tbilisi p.g.a. att en rysk politiker inbjudits till parlamentet och då talat ryska. Rysslands inflytande märks bl.a. genom att ryssar inte behöver visum för att åka till Georgien medan georgier måste ha visum för att åka till Ryssland. Dessutom är det mycket svårt för georgier att besöka Abchazien och Sydossetien, särskilt om man inte har nära släktingar i dessa områden. Svartahavskusten är ett populärt semester mål för ryssar. E-post med georgiska adresser fungerar dåligt medan däremot ryska adresser fungerar

Lerfat för vinjäsning

Resedeltagare fr.v: Anders Fredriksson, Bengt-Åke Sjögren, Boris Holm, Christina Holm, Laila Sjögren, Barbro Nordenhäll, Ulf Sjöstrand, Anne-Marie Berger, Ola Berger, på väg till grottstaden Vardiza.

bättre, av någon anledning. SMS verkar också fungera.

I förhållande till Sverige är lönerna låga med officiella månadsinkomster om ca 3000 kronor. Dock förstod vi att det finns en stor svart arbetsmarknad, varför de verkliga månadsinkomsterna är svåra att få grepp om. De viktigaste näringarna är jordbruk och viss mineralutvinning. Därtill kommer betydande inkomster från import av begagnade bilar från främst Västeuropa för reexport till andra länder i regionen.

Vinproduktionen och exporten av vin får allt större betydelse genom inriktning på kvalitetsviner. Detta i motsats till tidigare då kvantiteten var mest väsentlig för försäljning inom Sovjetunionen. Georgien och nu angränsande länder anses vara regionen för ursprunget till vinframställning sedan

flera tusen år. Vinet framställs på traditionellt sätt genom jäsning i lerfat, som grävs ner i jorden under jäsningstiden. Man använder endast druvornas naturliga jästsvampar, vilket gör att vinet får en speciell karaktär och smak och skiljer sig tämligen mycket från viner som framställs i de stora vinländerna i väst, där man i regel styr jäsningen genom tillsats av särskilda jästsvampar. Man producerar både rött och vitt vin samt mousserande. Dock är ofta de röda vinererna sötare än de vi är vana vid i Sverige och kallas då semisweet. Vill man ha ett torrare vin får man be om ett dry. Det produceras även destillerade drycker i form av inhemska varianter av cognac och s.k. chacha som Georgiens variant av grappa. Dessa drycker skiljer sig en del i smak från motsvarande i väst och är intressanta att provsmaka. Genom det

för svenskar fördelaktiga prisläget kan man få en rätt på restaurang för 30-40 kronor och en halv liter öl för ca 10 kronor. Det finns ett flertal maträtter med lokal prägel med en hel del baserade på olika varianter av köttgrytor.

Resan gjordes av en grupp bestående av 9 personer varav en del var med också vid resan till Baku 2016. Flygningen gick från Arlanda till huvudstaden Tbilisi med ankomst mitt i natten.

Resten av arrangemanget omfattande hotell och rundresa med minibuss som hade ordnats i god samverkan med Karlskoga Resebyrå och resan tog 11 dagar. Vi hade en bra engelsktalande guide och en skicklig och hjälpsam chaufför.

Väl i Tbilisi, som har ca 1,5 miljoner invånare, övernattade vi där i tre nätter

för att utforska staden. Det finns mycket gammal bebyggelse som i många fall är i stort behov av renovering, då husen inte underhållits under sovjetepoken. Därtill finns ett antal mycket moderna byggnader med spektakulär arkitektur, som enligt vissa stör den gamla stadsstrukturen, och som uppförts efter självständigheten. Dessutom finns ett stort antal flera hundra år gamla kyrkor och kloster. I Georgien finns många gamla kloster och kyrkor, vilket har sin förklaring i att denna del av Kaukasus var där kristendomen först fick ett fast fäste. År 337 deklarerades kristendomen som statsreligion. I Tbilisi passade några i gruppen på att också besöka de kända svavelbaden med tillhörande massage.

Från Tbilisi fortsatte resan till Mtsk-

*Auktoriserad
hälsorådgivare*

Bergsmansgatan 2

Tel. 300 66

www.lifebutiken.se

**Byggvaror
till lågpris!**

Linnebäck • Telefon 0586-72 20 10

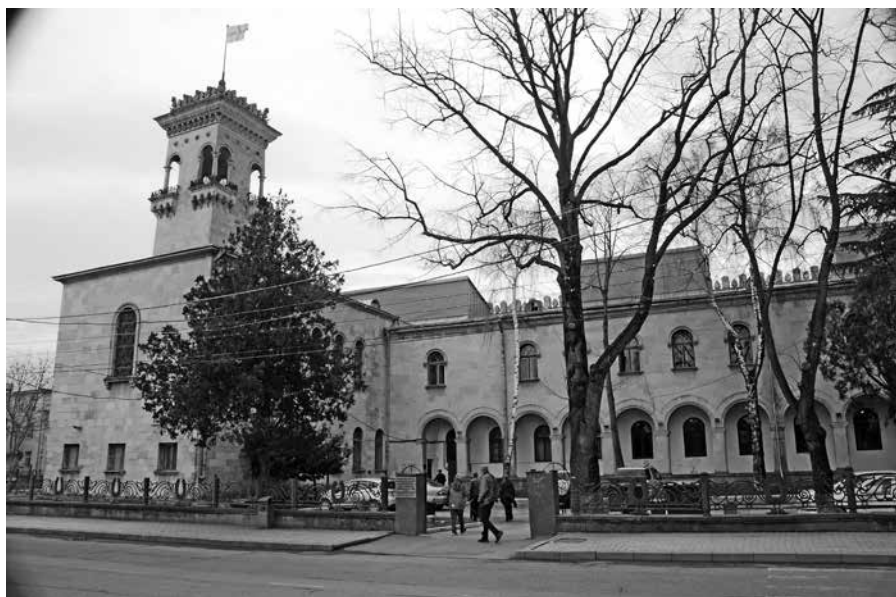
www.nords.se

Grottstaden Vardiza

heta som var Georgiens huvudstad från 200-talet f. Kr till 4-talet e. Kr och ingår nu i UNESCO:s världsarv. Därefter besöktes katedralen Svetitskhoveli från 1100-talet och vilken betraktas som landets andliga centrum. Vissa tror att delar av Jesus' mantel är bevarad i katedralen. Därefter gick färden vidare till Gori som är födelseort för Stalin. Där finns ett välordnat museum med Stalinepokens historia. På vägen till Gori besökte vi en vingård och avnjöt där en utmärkt lunch med tillhörande viner, varvid vintillverkningen presenterades av ägaren. Senare på dagen besökte vi Uplistsikhe grottstad, som var bebodd för ca 3000 år av och betecknas som hedniska stammar. På toppen av berget finns nu ett kloster. Hur man överlevde där kan man fundera över, men klimatet kan ha varit varmare med tillgång till olika saker att äta.

Efter att ha övernattat i Akhaltsikhe besökte vi grottstaden Vardiza. På 1100-talet bodde här minst ca 10 000 människor. Då bussen upp till grottorna hade gått sönder, fick vi ge oss upp till grottorna på en tämligen krävande vandring. Det finns flera hundra grottor och mellan dem stigar samt tunnlar, som vi fick krypa igenom. Denna period kallas för den Gyllene tiden i Georgien. På väg tillbaka till hotellet kunde vi se flera gamla slott borgar, varvid fästningen Rabath särskilt bör nämnas. Nästa gick färden vidare till Borjomi, som är känt för sitt mineralvatten, som vi smakade på. Därifrån besökte vi UNESCO-minnesmärket klostret Gelati från 1100-talet. Kung David som byggde upp mycket av Georgien ligger begravd där. Efter att ha övernattat i Kutaisi, som är ett administrativt centrum, fortsatte vi till Tskaltubo med sina imponerande droppstensgrottor.

Stalinmuseet i Gori

Vi drog vidare till slutmålet Batumi, som var mycket av målsättningen för resan och Nobelmuseet där. Dock visade det sig att museet med det officiella namnet The Nobel Brothers Batumi Technological Museum var stängd för reparation. Med guidens hjälp fick vi kontakt och man arrangerade en särskild visning för oss. Detta möte föll mycket väl ut. Museet finansieras av allmänna medel samt av en välbärgad georgier. Förutom utställning över Nobelepoken finns i museet också utställda andra saker med teknisk inriktning. Vid efterföljande kontakter har vi med museets representant Ketevan Phutkardaze kommit överens om att försöka utvidga kontakterna och ordna ett möte mellan Nobelmuseerna i Karlskoga och Batumi.

Batumi har som stad genomgått stora förbättringar avseende byggnader m.m. En målsättning med staden har varit att efterlikna städer vid Medelhavet för att locka turister särskilt under badsäsong. Det fanns mycket fisk att äta på restaurangerna. Som kuriosum kan nämnas att på ett ställe kunde man i en saluhall inriktad på fisk köpa sin fisk och sedan gå runt hörnet för att få den tillagad. Staden gav ett mycket trevligt intryck och förtjänar ett återbesök.

Kanske blir det en ny resa i Nobelspåret.

*Boris Holm
Nobelmuseets vänner*

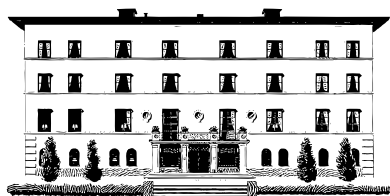
*Nobelmuseet
i Batumi*

*Interiör Nobelmuseet
i Batumi*

*Ketevan Phutkardaze
och Boris Holm
utbyter information*

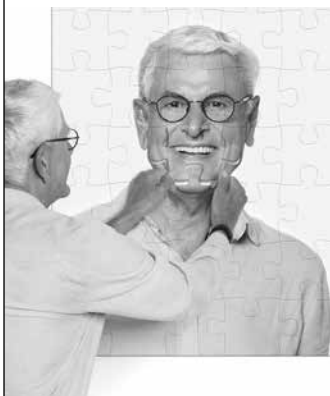
BOFORS HOTEL

Karlskogaregionens internationella mötesplats

www.boforshotel.se

VÄLKOMNA!

Tugga, tala, le

Tandimplantat ser ut, känns och fungerar precis som naturliga tänder. På Nobel Biocare är vi mycket stolta över vårt arv från Professor Brånemark som ledde fram till möjligheten att behandla tandlöshet med implantat.

I mer än 50 år har patienter över hela världen blivit behandlade med våra väldokumenterade implantat som tillverkas i Karlskoga.

N Nobel
Biocare™

Hänt sedan sist

Clara Åhlvik ny utställningschef på Nobelprismuseet

Clara Åhlvik har nämnts till ny utställningschef på Nobelprismuseet i Stockholm. Hon har arbetat tidigare med utställningar på flera museer och organisationer i 20-års tid. I pressmeddelandet meddelar hon "Jag lockas av den gränsöverskridande kraft som finns i Nobelpriset. Den spänner från den minsta lilla partikeln till de stora framtidsfrågorna. Frågor som berör oss alla på många olika plan - Att få skapa publika utställningar kring komplexa frågor som samtidigt måste vara relevanta i samtiden är något som jag mer än gärna arbetar med". Hon kommer närmast från en tjänst på Tekniska museet. (Källa DN)

Clara Åhlvik. Foto Alexander Mahmoud

Klockstapeln

Nobelmuseets vänner har lämnat in en ansökan om bygglov till att bygga klockstapel på samma plats som den en gång var. Frågan är egentligen om man behöver ha bygglov då det redan har funnits en klockstapel där. I bygglovsansökan framfördes denna åsikt också. Bildbevis finns att det har funnits klockstapel där ända sedan Alfred Nobels tid. Klockstapeln revs någon gång på 90-talet då det fanns rasrisk. I tidning Nobelvännen 1, 2017 finns på sidan 40-41 artikel med bilder och ritningar på origanklockstapeln!

Kent Klintestrand och Sif Eklund visar gamla platsen för klockstapeln. Foto Jaana-Kaisa Björk

Wasa Kammarbrass sommarkonsert på Mötesplats Alfred Nobel. Foto Jaana-Kaisa Björk

Sommarkonsert

Årlig sommarkonsert på Björkborn skulle varit traditionsenligt med Nobelkvintetten. P.g.a. sjukdom fick Nobelkvintetten ställa in. I stället kom Wasa Kammarbrass sate i Örebro och spelade blåsmusik under ledning av Staffan Sjösvärd, som också spelade horn. F.ö. är han dirigent för Bofors Musikkår. Övriga medverkande musiker var Magnus Ek trumpet, Lars Hilmersson trumpet, Jesper Knutsson trombon och Lars Hellgren tuba. Staffan Sjösvärd ledde oss genom de fina musikstyckena genom att berätta bakgrunden till dem på ett intressant och glädjefullt sätt. Hoppas denna tradition att ha sommarmusik på Alfred Nobels Björkborn fortsätter!

Sommarteater

De senaste åren har Karlskoga Kulturskolans teatersektion Lyset anordnat sommarteater på ången bakom häststallet vid sidan av gårdsplanen till museet.

Utomhus sommarteater på Nobelmuseet arr. Teaterföreningen Lyset. Foto från affisch Jaana-Kaisa Björk

Andra året i rad spelade man "Loranga och Massarin Dartangjang" av Barbro Lindgren. En härlig fartfylld och fantasifull teater som passa hela familjen.

Allsång på finska i parken på Nobelmuseet. Foto Mikael Björk

Allsång i parken

Anne Ågren Halla-Aho från Finska förvaltningsområde arrangerade första gången allsång på finska på parken bakom Nobelmuseet Alfred Nobels Björkborn. Allsångsledare var Jaana-Kaisa Björk tillika styrelsemedlem på Nobelvännerna och redaktör för denna

tidning. "Självaste Sanna Nielsen" hälsade också och önskade lycka till! Regnet hängde i luften och allsången flyttades på verandan på herrgården, vilket visade sig vara en bra lösning och allsången med vackra traditionella finska sommarsånger ljöd fint över parken. Trots

regnet önskade alla deltagare fortsättning på kommande år. Anneli Lyckeborn, verksamhetschef på Nobelmuseet i Karlskoga var också och hälsade på och hoppas att en svensk allsångskväll kommer att äga rum i framtiden. Kanske Nobelvännerna kan hjälpa till!

SVENSK ■ FASTIGHETSFÖRMEDLING

Är du miljonär?

*Vi är mäklaren med koll på läget.
Värdera din bostad och hitta dina köpare hos oss. Välkommen!*

Bergsmansgatan 4, Karlskoga

Tel. 0586-552 00 • E-mail: sf.karlskoga@svenskfast.se • www.svenskfast.se

Med världen som arbetsfält

Chematur Engineering utvecklar, projekterar och bygger kemianläggningar runt om i världen. Företaget ingår i koncernen Chematur Technologies med säte i Karlskoga.

**Chematur
Engineering**

www.chematur.se

På hållbar väg Tillsammans

Energi & Miljö

www.karlskogaenergi.se

En liten berättelse om bordet vid Café Alfred Nobel

av Åsa Lindberg f. Bryngelsson, Fruktlunden, Karlskoga

Lanthandlare Johan, Gustaf Lindberg, född i juni 1818 i V:a Ryd i Sthlm, kom till Ekeby kyrkby utanför Örebro, för att gifta sig. Han lät troligen göra detta bord hos någon snickare i byn. Makarna fick många barn. En av döttrarna hette Lisa f 1882 och hon gifte sig med Lars Norell från Söderhamn.

Lisa fick senare bordet. Hon blev änka 1917 med 3 små barn, 3, 6, 9 år gamla. Hon fick en tjänst på 20-talet, som lärarinna i Västland, i Norduppland. Hon hade en enda kollega i skolan som hette Matilda Josefsson och var från Högåsen, utanför Karlskoga.

Lisa tog bordet med till Västland. Det var gjort i ljus björk och så småningom ärvdes det av mellanbarnet,

Inga, gift med Sven Bryngelsson i Tierp.

När jag flyttade till Karlskoga 1966, gjorde Sven, som var min pappa, i ordning bordet och då blev bordet lackerat i en mörk ton, så som det ser ut idag. I bordskivan kan man se spår av en vattenskada, förorsakad av en vält vas med vatten under den tid som bordet var i min ägo.

2014 flyttade vi från vårt hus i Karlskoga till en lägenhet vid torget. Boytan minskade och vi sålde en del möbler bl.a. bordet till Firman Bevara Inredning. Sen hamnade bordet på caféet vid museet. Det var mycket trevligt att se att vårt gamla bord nu i sommaren 2019 i entrén till caféet på Mötesplats Alfred Nobel.

*Bilden ovan: Körerna från Karlskoga Kulturskola, Blandade röster, Cantöserna, Vokalensemblen, Voices och Småstjärnorna sjunger in våren. Körledarna från höger; Inga.-Lill Brogeland, Ninni Langaard och Elin Ahlström. Foto Ulrika Lundgren
Bild till höger: Värtalare Tony Ring. Foto Ulrika Lundgren*

Valborgsmässotal 2019 på Nobelmuset i Karlskoga av Tony Ring

Som Ni kanske vet så jobbar jag som kommunstyrelsens ordförande sedan 1 januari och då får man en massa intressanta förfrågningar och får göra en massa saker man aldrig gjort förut. Att hålla valborgsmässotal är en sådan sak och som man gör nu för tiden när man ska göra något och inte vet hur det ska gå till så googlar man. Det jag fick fram var att den enda talang man behöver ha för att hålla ett bra valborgsmässotal är förmågan att hålla det kort.

Jag har på senare tid haft förmånen att ta emot en hel del besökare från andra kommuner runt om i Sverige och när man guidar runt i Karlskoga slås

man av hur mycket vi har att vara stolta över men som vi tar för givet. Det är först när man får en reaktion från någon utifrån som man faktiskt förstår hur fantastiskt Karlskoga verkligen är!

För att få lite perspektiv är det alltid bra att titta sig lite runt om i världen och jag har i mitt tidigare liv haft förmånen att tidvis bo och vistas på platser som många tycker är riktigt exotiska.

Om vi då börjar i Kalifornien, Los Angeles och Venice Beach – där har de ju det som kallas Muscle Beach, där alla bodybuilders håller till – man va då – vi har ju Näset och där har vi också ett ute-gym. Tycker jag är lika bra!

Jag har också bott i Holland och i Amsterdam finns ju en massa kanaler men här har vi Timsälven! Skillnaden är att där går båten till Utrecht eller den Haag och men förstår inte vad dom säger – här kommer man till Filipstad och det är knappt man förstår vad de säger där heller :-)

Jag har faktiskt bott i Kina också men vill jag äta ris då går jag till Viet Dragon så är det bra med det!

Men det mest exklusiva av exklusiva då? Monte Carlo, smaka på det Monte Carlo i Monaco! Vad är det som är mest

känt där då? Casinot förstås! Man vi har ju Bingon på Viaduktgatan – vad är det för fel på det då?

Jag tror att Ni fattar – I Karlskoga har vi så mycket att vara stolta över, det gäller bara att förstå det och det bästa är att ha något att jämföra med.

Så ut och se Er om men glöm inte att alltid komma tillbaka till kommunen där allt är möjligt. Och bara det faktum att en gammal racerförare kan bli kommunalråd tycker jag säger allt!

Ha nu en riktigt fin Valborg och en underbar inledning på våren!

SAAB

Saab Dynamics

Ungdomens vårtalare Klara Sjöstrand. Foto Ulrika Lundgren

Ungdomens vårtal 2019 av Klara Sjöstrand

Äntligen...

Nu är tiden här,
tiden för ljus,
tiden för grönska
Och tiden för sommarens
blomstrade entré.

Runt omkring oss blir världen grönnare,
ljusare och varmare. Vi kan andas ut.
Vi gjorde det. Ännu en vinter har gått

Och även om det har känts som om
den aldrig skulle komma, så är den här
nu... våren.

Äntligen kan vi plocka fram våra
cyklar och känna friheten i att färdas
runt utan bil.

Äntligen kan vi lägga undan dun-
jackorna och istället gå i lättare kläder.

Vi kan sitta ute, städa av våra uteplatser
och ta fram trädgårdsmöblerna, kanske
bjuda över en vän på en kopp kaffe.

Kanske ta en promenad ner till stran-
den för att se isen smälta bort. Världen
känns helt plötsligt större, mer öppen
och välkomnade.

För några här inne förknippas säkert
våren ihop med kliande ögon och rin-
nande näsa. Jag har dock, tack och lov,
aldrig upplevt en vår där näsan rinner
och ögonen kliar. Jag har heller aldrig
önskat och hoppats mer på att våren
ändå kommer bli en sån ljus och varm
längtan för er med. Jag hoppas att hyl-
lorna med Kestine, Ärius och Clarityn
dagligen kommer fyllas på i hyllorna i
affärerna, så även ni kommer att njuta
av denna årstid.

Men för mig är faktiskt våren så mycket mer än bara en årstid. Det är en nystart, ett tecken på frihet, ljus och liv. Människor kryper ut ur sina hålor och träffas på stan, i parker eller på skolgårdar.

Luften fylls av doften av grillat. På trottoarer rinner vatten från grannar som tvättar sina bilar. Barnskratt ekar över taken och musik spelas från passerande bilar med neddragna rutor eller utan tak.

Gräsmattor som legat gråa hela vintern växer upp och tiden för gräsklippning börjar. Gruset från gatorna sopas undan och vinterdäck byts till sommardäck.

På uteserveringar skålar man med rosé. På fotbollsplanen samlas man för match. På sjön åker det båtar i solen på lediga dagar.

Med ljuset blir dagarna längre och kylan slutar begränsa oss. Nu börjar man även räkna ner till semester och sommarlov, och jag och mina klasskamrater är närmre än någonsin vår student. Vi lämnar in våra sista arbeten för vår sista tid i skolan.

Det känns som inom räckhåll och man hittar någonstans kraften till att kämpa på lite extra på jobbet eller i skolan för att vi sedan ska få sjunga om studentens lyckliga dar.

Äntligen...

Nu är tiden här,
Tiden för ljus
Tiden för grönska
Och tiden för sommarens
blomstrade entré.

MEDLEMSINFORMATION m.m.

Hemsida: www.nobelvannen.se

Vår ansvarige för hemsidan i styrelsen heter Olof Frisk. Du kan läsa på hemsidan det senaste som har hänt och kommer att hända:
www.nobelvannen.se.

Medlemsavgift för 2019

Betalas in fr.o.m. januari 2019

<u>Medlem</u>	<u>Avgift</u>
---------------	---------------

Enskild	150 kr
---------	--------

Familj	300 kr
--------	--------

Medlemsavgift betalas på bankgiro nr: 5967-5074.

Skriv ditt namn, adress och e-mail-adress på inbetalningen. OBS! Byter du postadress eller mailadress låt oss veta det. Skicka det till
Anita Öjendal, Trestegsvägen 6,
69154 Karlskoga eller via mail:
anita@ojendal.se Se vidare info på vår hemsida: www.nobelvannen.se

Medlemskort

Du får ett medlemskort med i denna tidning! Medlemskortet finns längst bak i tidningen. Ta med tidningen när du besöker museet. Du kan också klippa sista sidan efter markerad linje. Där finns ditt namn och din adress och på andra sidan finns Nobelmu-seets Vänners logotype och år som medlemskortet gäller. Eller du tar ett

foto på medlemskortet och foto på din adress på andra sidan. Välj vilket som är bäst för dig!

Gratis inträde till Nobelmuseet

Du får gå gratis till Nobelmuseet om du är medlem. Säg det bara i kassan på Kaféet där man köper biljetter och visa ditt medlemskort.

Café Alfred Nobel

Caféet finns i en underbart vacker herrgårdsmiljö i anslutning till Alfred Nobels Björkborn och Nobelmuseet i Karlskoga. Ägarna Kirsti Vilde och Leif-Erik Loiske-Lund hälsar att i caféet serveras lättare luncher och hembakt kaffebröd. På uteserveringen på stallbacken har man fin utsikt över herrgården. Skulle man hellre vilja slå sig ner på en filt i äppellunden eller i den vackra parken ordnar man självklart med fikakorgen/matsäcken.

Öppettider

Under vinterhalvåret
efter överenskommelse

Telefon: 073-844 30 30

Mail: info@cafealfrednobel.se

*Klipp ur
och spara!*

MEDLEMSKORT

Nobelmuseets vänner

2019

Kontaktinformation Nobelmuseet i Karlskoga

Björkbornsvägen 10, SE-691 33 KARLSKOGA

Tel: 0586-834 94

E-post: info@nobelkarlskoga.se

www.nobelkarlskoga.se

Anneli Lyckeborn

platschef 070-298 93 46, 0586-245 245

anneli.lyckeborn@nobelkarlskoga.se

B

Returadress: Anita Öjendal, Trestegsvägen 6, 69154 Karlskoga

Händer i höst på Nobelmuseet där Nobelvännerna medverkar

- **Fredagen 25 oktober kl. 18.00** Medlemsfest på Nobelmuseet.
Se separat annons i tidningen på sidan 7.
- **Under Nobelveckan v. 49** Föreläsningar måndag och tisdag, dagtid på Möckelngymnasiet Nobelsalen, onsdag och torsdag kväll på Alfred Nobels Björkborn samt fredag dagtid också på Alfred Nobels Björkborn. Örebro universitet, ÖRU, bidrar med föreläsare till olika vetenskapliga lunchföredrag kring de olika nobelprisen.
Mer information finns på sidan 13.
- **Måndagen den 10 december Nobeldagen**, Kransnedläggning, Sång- och musikstund och lunch (separat anmälan).
Utdelning av Nobelvännernas Hedersutmärkelse.